A°. 1858. N°. 272.

Opregte Haarlemsche Courant
Donderdagsche Courant
van 18 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs : *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 15 November.

Overeenkomstig de bestaande Constitutie zal de pruissische Landdag niet voor in Januarij bijeenkomen, en men gelooft niet, dat het nieuwe bewind vóór dien tijd een eigenlijk programma nopens zijne regeringsbeginselen bekend zal maken. Dat het den Prins-Regent een programma heeft aangeboden, wordt als zeker gesteld; doch van den inhoud van hetzelve is niets bekend.

Van eene zijde, welke met de Regering in betrekking staat, wordt echter, met het oog op de aanstaande verkiezing der afgevaardigden, het een en ander medegedeeld, 't welk als van de bewindslieden afkomstig moet worden aangemerkt. Van dien kant wordt alzoo het navolgende verklaard: „Het streven der Regering kan naar geen ander doel gerigt zijn, dan dat, 't welk met den echten geest van Hohenzollern en van den Vorst, die den standaard voert van dat Huis, overeenkomt; het welzijn van geheel het volk; de vermeerdering van deszelfs hulpbronnen; de bevordering van deszelfs verstandelijke en zedelijke belangen; de bevestiging van alle waarborgen voor de eer en de magt van de pruissische Kroon.

„Het staatsbestuur — daaraan wordt wel door niemand getwijfeld — heeft vastelijk besloten om zich met naauwgezetheid binnen de baan der Grondwet te houden, en de gezonde ontwikkeling van het volksleven met alle kracht te bevorderen; maar deze weg behoort met voorzigtigheid te worden gevolgd, en op bepaalde, door werkelijke behoefte aangewezen, doeleinden te worden gerigt. Vóór alles behoort de Regering voor het regt en het initiatief van het monarchaal gezag te waken, waardoor het vaderland tot de hoogte zijner magt en roem is verheven, en 't welk door elk welgezind pruissisch hart wordt gehuldigd. In dien zin hebben de kiezers slechts op drie grondstellingen te letten: eerbied voor het monarchaal gezag en dengene, welke daarmede is bekleed; opregte naleving der Constitutie, en innige zucht de algemeene lands belangen te bevorderen.

„Indien het nieuwe bewind in dien geest wil besturen, kan men het gerustelijk als een vrijzinnig-behoudend aanmerken, 't welk zich zal wachten voor buitensporige proefnemingen en, met het oog op het algemeen belang, in 't welk alle individuele of partij-belangen worden opgelost, zich aan geene uitsluitende partij zal onderwerpen. In dien zin schijnt de Prins-Regent dan ook zijn ministerie te hebben zamengesteld, derwijze, dat al de partijen als 't ware in hetzelve vertegenwoordigd kunnen worden geacht, met vermijding alleen der uitersten, zoowel ter regter, als ter linker zijde, evenzeer van de partij der jonkers, als van die der democratie. De man, welke aan het hoofd staat, de prins *van Sigmaringen*, is bekend als een verlicht, vrijzinnig katholiek; de heer *v. Flottwell* als een gematigde voorstander der oud-pruissische partij; de heeren *v. d. Heijdt* en *Simons* als voorstanders van den vooruitgang in het afgetreden bewind; de heeren *v. Schleinitz* en *Bethmann-Hollweg* als gematigde leden van het centrum der ontbonden Kamer: de heeren *v. Auerswald* en *v. Patow* als meer warme liberalen, en de generaal *v. Bonin* als een even degelijk militair, als goedgezind vaderlander.

VAN DEN RIJN, 16 November.

In bijzondere brieven uit Nizza, in Weenen ontvangen, wordt verzekerd, dat al de bijzonderheden, welke door sommige dagbladen zijn verbreid, nopens de zoogenaamde belangrijke toebereidselen, welke door de Russen in de haven van Villafranca zouden worden daargesteld, deels geheel ongegrond, deels zeer overdreven zijn. De weinige Russen, die er zich bevinden, hebben zich, volgens van een ooggetuige, den schrijver dezer brieven, bepaald bij het in bezit nemen van een pakhuis, zonder eenige plegtigheid; — en in de militaire dienst daar ter plaatse wordt steeds door piemontesche troepen voorzien.

De officiële bladen, zoo in Weenen, als in de hoofdsteden der oostenrijksche provincien, verdedigen van tijd tot tijd de handelwijze der pausselijke Regering in de zaak *Mortara*. Aan de zoogenaamde onafhankelijke bladen is het niet geoorloofd daarop te antwoorden.

PARIJS, 15 November.

Men heeft hier berigten ontvangen uit Turanne, van latere dagteekening dan het rapport van den admiraal *Rigault de Genouilly*, waaruit blijkt, dat de termijn, gelaten aan de Regering te Hué om te antwoorden op de fransche vorderingen, was verstreken, zonder dat eenige voldoening was gegeven. De opperbevelhebber der expeditie had echter de verdere operatien uitgesteld, tot dat hij uit Manilla versterking zou hebben ontvangen en vooral ook geschut, 't welk onmisbaar werd geacht voor het welslagen der onderneming.

— Onder de genoodigden voor Compiègne worden verscheidene aanzienlijke Engelschen genoemd, onder anderen lord en lady *Clarendon*, lord *Paget* en eindelijk ook lord en lady *Palmerston*. De gelijktijdige aanwezigheid van de twee voornaamste leden van het laatstelijk afgetredene britsche Kabinet zal wel denkelijk aanleiding tot geruchten geven, omtrent onderhandsche pogingen, beproefd door de fransche bewindslieden tot het omverwerpen van het ministerie *Derby*.

De romeinsche dagbladen verdedigen steeds meer of minder regtstreeks het wegvoeren van den jongen *Mortara*. Het officiële te Bologna uitkomende dagblad verklaart, niet te begrijpen, waaraan het misbaar moet worden toegeschreven, 't welk wordt gemaakt, ter zake van eene daad, waartoe men is overgegaan naar aanleiding der bepalingen van het kanonnieke regt.

— De heer *Louis Veuillot* vestigt in de *Univers* van heden de aandacht op den strijd, welke thans in de dagbladen *le Siècle* en *la Presse* wordt gevoerd over de vraag, of de fransche geestelijkheid al dan niet de rigting afkeurt, welke wordt gevolgd door het genoemde ultramontaansche hoofdorgaan? Die van *la Presse* verkondigen, dat zij daarvan geenszins zijn overtuigd. *Le Siècle* daarentegen beweert, dat de fransche geestelijkheid gallicaansch is, en als zoodanig, bij elke gelegenheid, optreedt ter verdediging der regten en vrijheden van de gallicaansche Kerk, in de eerste en voornaamste plaats tegen de wederregtelijke inmenging van het Hof van Rome; — dat de *Univers* teregt wordt beschouwd als het orgaan der romeinsche kardinalen en inquisiteurs, maar nimmer en in geen geval zal zijn het dagblad, 't welk de beginselen vertegenwoordigt van de overgroote meerderheid der verstandigdenkende fransche geestelijkheid.

De heer *Veuillot* merkt hierop aan, dat de beide dagbladen zeer goed weten, dat niet een enkel lid der fransche geestelijkheid de rigting van de *Univers* veroordeelt; — dat zij de volkomene bewustheid hebben, dat die geestelijkheid niets gemeen heeft met het revolutionaire element, maar dat zij eene onbeduidende komedie spelen, alleen om de publieke meening op het dwaalspoor te brengen en haar te doen gelooven, dat die geestelijkheid gezind is om zich vijandig te stellen tegenover den Paus en het Hof van Rome. Volgens hem zwijgen de fransche bisschoppen over het gebeurde met den jongen *Mortara*, omdat zij zeer goed inzien, dat dergelijk voorval, als strijdig met de fransche wet, hier te lande niet kan plaats hebben, en leiden *la Presse* en *le Siècle*, zeer te kwader trouw, uit dat stilzwijgen af, dat die geestelijkheid hetgeen te Bologna is geschied, afkeurt.

Inmiddels, zegt de clericale publicist, terwijl de beide genoemde dagbladen in het gebeurde een geschikt middel hebben gevonden om de menigte opteruijen tegen de Kerk, voeren zij eene taal, welke hier te lande steeds de voorbode is geweest van zware maatschappelijke rampen. Zij bekommeren zich volstrekt niet om den jongen *Mortara*, maar al hunne vijandige betoogen en hartstogtelijke uitvallen zijn niets anders dan even zoovele antwoorden op 's Keizers reis naar Bretagne en op de door Z. M. te Rennes gesprokene woorden. Het Hoofd van den Staat heeft de bevolking van dat gewest hoog verheven als *katholiek, monarchaal en soldaat*, 't welk de democratische organen met woede bezielt.

De heer *Veuillot* verklaart, dat hij, terstond nadat de *Constitutionnel* zijn „ongelukkig" artikel over de aangelegenheid *Mortara* wereldkundig had gemaakt, dat blad onder de oogen heeft gebragt, dat het zich had laten vangen in een door de partij van *Mazzini* gespannen strik, en is overtuigd, dat de schrijvers van dat blad thans wel zullen inzien, dat hij zich destijds niet heeft bedrogen.

— De heer *de Paiva*, de portugesche vertegenwoordiger, is niet alleen nog niet aangekomen, maar bevond zich, volgens de laatste berigten, nog te Lissabon, zonder dat eenige bepaling was gemaakt omtrent den tijd van zijn vertrek.

Den 5den November werd er nog eene groote opgewondenheid te Lissabon bespeurd, ter zake van den afloop der aangelegenheid van de *Charles-Georges*. Men schijnt te vreezen, dat in de Kamer woorden zullen worden gesproken, welke aanleiding kunnen geven tot het doen toenemen der spanning. De bevelen en tegen-bevelen, gegeven aan de linieschepen *Austerlitz* en *Donauwerth*, schijnen daarmede in eenig verband te staan.

De zaak der Zusters-van-liefdadigheid heeft aanleiding gegeven tot eene vergadering in den grooten schouwburg te Lissabon, welke door omstreeks 1200 personen is bijgewoond. De president, de heer *Herculano*, een man die zich als geschiedkundig schrijver eenige vermaardheid heeft verworven, heeft in het breede uitgeweid over het gevaar om de kinderen aan vreemde opleiding toetevertrouwen. Verscheidene sprekers hebben daarop met meerdere of mindere hartstogtelijkheid het woord gevoerd, en eene commissie is benoemd om voorstellen te doen, omtrent hetgeen verder zal behooren te geschieden.

PARIJS, 16 November.

In het regeringsblad van heden is een keizerlijk besluit afgekondigd, bij 't welk, op voordragt van Prins *Napoleon*, eenige Israëlieten worden benoemd tot leden van den Algemeenen Raad te Algiers. De Prins heeft vooral op zoodanigen maatregel aangedrongen opdat het goed zou blijken uit eene publieke en officiële handeling, dat de vrijheid van godsdienstig geloof in al hare uitgestrektheid en onvoorwaardelijk door de wet wordt erkend.

Van eene liberale zijde wordt aangemerkt, dat daardoor een zware slag wordt toegebragt aan de *Univers* en andere organen van dien stempel, die zoo gaarne zouden zien dat de fransche Regering op eenigerhande wijze een blijk gaf van de onverdraagzame beginselen te zijn toegedaan, welke te Rome worden beleden.

— Ten gevolge van het ongunstige weder zijn de groote jagtpartijen te Compiègne uitgesteld. Gisteren heeft ten Hove een luisterrijk diner plaats gehad, gevolgd door een schitterend vuurwerk en bal. De graaf *de Persigny* bevindt zich thans te Compiègne, met de derde reeks van genoodigden, en heeft aan het diner van gisteren deelgenomen.

Graaf *von Kisseleff* is begrepen onder de genoodigden, die den 26sten dezer maand naar Compiègne zullen vertrekken. Waarschijnlijk zal de genoemde staatsman den heer *Thouvenel*, die elken dag uit Konstantinopel te Marseille kan aankomen, aldaar aantreffen.

De baron *von Hubner* is hier ter stede aangekomen, mitsgaders de poolsche graaf *Potocki*, die een groot diner heeft gegeven, ter eere van Prins *Napoleon*, tijdens deze zich laatstelijk te Warschau heeft opgehouden. Graaf *Potocki* heeft zondag het middagmaal gebruikt bij Prins *Jerôme* in het Palais-Royal.

— De leden der commissie voor de aangelegenheid der vrije negers zijn benoemd. Het denkbeeld om ook commissarissen naar de Africaansche-kust te zenden, tot het instellen van een onderzoek op de plaats zelve, heeft men laten varen. Het eenige bezwaar, 't welk moet worden opgelost, bestaat in het treffen van een vergelijk met Engeland, omtrent het overbrengen der indische koelies. Het is mogelijk, dat graaf *Walewski* naar Londen zal vertrekken, ten einde mede te werken tot het vinden van eene redelijke schikking.

— In de diplomatieke kringen alhier wil men weten, dat de Grootvorst *Konstantyn* op hooger last Piemont en de kust der Middelandsche-zee bezoekt. De Grootvorst zou eenigermate in ongenade zijn geraakt, ter zake van de hartstogtelijkheid, waarmede hij zich heeft uitgelaten over den onwil van den russischen adel om medetewerken tot de vrijverklaring der leif-eigenen. Hetgeen dienaangaande wordt verzekerd, schijnt indedaad gegrond te zijn.

De admiraal *Putiatine*, die uit China en Japan komt, heeft gisteren een bezoek gebragt aan den minister, admiraal *Hamelin*. Waarschijnlijk wordt hij heden door graaf *von Kisseleff* aan den Keizer voorgesteld.

— Het half-officiële dagblad *la Patrie* laat zich heden niet gunstig uit over de pogingen, welke thans door de oostenrijksche Regering worden aangewend om alliantien met de kleinere italiaansche Staten te sluiten. — De markies *de Grammont*, de fransche gezant te Rome, wordt dezer dagen met verlof alhier gewacht.

Eene telegrafische depeche, te Marseille ontvangen, houdt in, dat al de mogendheden, ook Oostenrijk, de Paus zouden hebben aangespoord om den jongen *Mortara* terug te geven, doch dat zulks, als eene zeer bepaalde onmogelijkheid, door den Kerkvoogd van de hand was gewezen

BRUSSEL, 16 November.

Het clericale hoofd-orgaan *le Journal de Bruxelles* verkondigt heden, dat de behoudende minderheid in de Kamer, bij de aanstaande beraadslaging over het adres van antwoord, zich niet zal laten vangen in den strik, haar gespannen door het liberale element. Het genoemde dagblad haalt de zinsnede van het ontwerp-adres aan, in welke wordt gezegd, *dat de Kamer de belgische maatschappij zal vrijwaren voor den terugkeer van misbruiken, die tot een vroeger tijdperk behooren*, en merkt aan, dat deze zinsnede ten duidelijkste de huichelarij aantoont van lieden, die de behoudende minderheid als het ware uitnoodigen om deeltenemen aan eene ernstig gemeende en opregte beraadslaging.

„Men weet evenwel (dus laat het clericale blad zich uit) maar al te goed, wat, volgens het liberale woordenboek, wordt bedoeld met *misbruikeu, die tot een vroeger tijdperk behooren.* Tegen deze *misbruiken* toch zijn die beruchte manifestatien van Mei 1857 gerigt geweest, welker eerste gevolg is geweest het uiteenjagen der vergadering van de mandatarissen van het land, die wettig en regelmatig waren gekozen. De doctrinaire partij ducht boven alles het stilzwijgen harer tegenstanders, en wordt door dat stilzwijgen als het ware overstelpt, omdat zij daardoor ten nadrukkelijkste wordt herinnerd aan de gebeurtenissen van het vorige jaar. Zij heeft vóór alles behoefte aan slagtoffers. Zonder overwinningen op de *clericalen* beteekent zij niets; zij gevoelt zeer goed, dat de wetgevende magt, overgebragt op de straat, daar blijft, en dat, zoo zij er niet in slaagt om haar leger, 't welk steeds gereed is om tot oproer overteslaan en zich tegen haar te wenden, nog gedurende eenige maanden te galvaniseren, zij zonder genade verloren is. Uit dien hoofde is het van het hoogste belang, den krijg tegen *den clericaal* te hervatten. Weg met *den clericaal*, altijd weg met *den clericaal!*"

„Zoo ver drijft die partij de onbeschaamdheid, dat zij er volstrekt geen bezwaar in ziet, de regterzijde te noodzaken om hare afwachtende houding te laten varen, op 't oogenblik dat zij die zelfde regterzijde uit *de belgische maatschappij* als het ware verbant. Welk eene ellendige en kleingeestige komedie! die evenwel gelukkig niet zal worden vertoond, omdat de regterzijde nooit zal willen optreden alleen in het belang of voor de liefhebberij harer staatkundige tegenstanders. De leden van het behoudende element zullen niet vergeten, dat zij vertegenwoordigers der natie zijn, en geenszins werktuigen in handen eener partij. Heeft het Kabinet besloten, om in zijn belang de Kamer de komedie te laten spelen, dan komen de lusten en de lasten voor zijne eigene rekening. Wij voor ons maken aanspraak noch op de eer, noch op het voordeel der vertooning."

Het ministeriële hoofdorgaan meent, dat de clericalen kunnen doen wat zij goedvinden, maar dat het publiek zal oordeelen over lieden, die in hunne dagbladen een groot misbaar maken, doch die zwijgen, als zij moeten spreken en in de gelegenheid worden gesteld om openlijk en ten aanhoore van het land voor hunne beginselen uitkomen.

BRUSSEL, 17 November.

De gedeputeerden hebben gisteren het adres van antwoord op de aanspraak des Konings aangenomen. Terstond nadat de beraadslaging over het ontwerp was geopend, heeft de heer *de Theux*, namens de clericale regterzijde, verklaard, dat, vermits het ontwerp eene beleedigende uittarting was voor de minderheid, deze laatste aan de discussie geen deel zou nemen. De meeste leden der regterzijde hebben daarop de vergadering verlaten.

De heeren *Orts*, *Rogier* en *Dolez* hebben deze handelwijze der regterzijde zeer afgekeurd en den wensch aan den dag gelegd, dat weldra de liberale partij en de leden van het ministerie gelegenheid zouden hebben om zich te

verdedigen. De heer *Rogier* heeft de aandacht gevestigd op hetgeen de administratie reeds heeft gedaan, in het belang des lands, sedert de gebeurtenissen van Mei en Junij. De heeren *de Decker* en *Vilain* hebben aan de woordenwisseling deelgenomen en, onder anderen, mededeeling gedaan van de redenen, welke hen hebben bewogen, om hunne ministeriële betrekkingen nederteleggen. Het ontwerp-adres is ten slotte, met 53 tegen 9 stemmen, *aangenomen*.

De heer *de Perceral*, die zich buitenslands bevindt, heeft zijn ontslag als gedeputeerde genomen.

's GRAVENHAGE, 17 November.

Bij kon. besluit van 15 Nov. is aan den heer *G. S. de Veer*, fd. referendaris bij het depart. van Kolonien, vergunning verleend tot het aannemen van de versierselen der orde van Frans Joseph, hem door Z. M. den Keizer van Oostenrijk geschonken.

— Bij kon. besluit van 1 Nov. is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den kapitein *H. L. de Villeneuve*, van het bat. jagers n°. 27, dienstdoende in West-Indie, een eervol ontslag verleend uit Zr. M^s. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

— Uit eene opgave van regeringswege, betreffende de opbrengst der Rijks-middelen in de eerste tien maanden van het loopende jaar, blijkt, dat deze middelen, geraamd op ƒ 45,936,166, in dat tijdsverloop hebben opgeleverd ƒ 47,828,674; — tegen eene opbrengst van ƒ 46,995,399 in gelijke tien maanden van het jaar 1857.

Al de hoofd-onderdeelen hebben meer opgeleverd dan in 1857; alleen de waarborg en de loterij iets minder.

Onder de accijnsen is de opbrengst van het geslagt en van het zout minder geweest. Het eindcijfer heeft bedragen ƒ 13,911,094, tegen ƒ 13,805,646 in 1857.

Onder de indirecte belastingen was de opbrengst van het zegel en de registratie minder; die van de hypotheek- en successie-regten meer. Het laatstgenoemde regt heeft ƒ 4,146.613 opgeleverd, tegen ƒ 3,489.521 in 1857; het eindcijfer van dit onderdeel bedraagt ƒ 11,054,028, tegen ƒ 10,423,000 in 1857, bij eene raming voor 1858 van ƒ 10,321,250.

— Z. E. de minister van Binnenlandsche Zaken heeft de in het voorloopig verslag medegedeelde bedenkingen, betreffende het *vijfde* hoofdstuk der staatsbegrooting, in 't breede beantwoord, en ten aanzien van het eindcijfer daarbij doen opmerken, dat de Regering niet kan instemmen met het denkbeeld, dat, als het op de waardering van dit cijfer aankomt, de primitive begrooting met eene dergelijke van het vorig jaar moet worden vergeleken; — dat het op deze wijze ligt zoude vallen om eene aanstaande dienst gunstig bij eene vorige te doen afsteken, met alleen het onvermijdelijke te vermelden. en het verder hoog noodige tot suppletoire begrootingen te bewaren, en alzoo de waarheid geenszins te betrachten. De minister meent, dat eene behoorlijke vergelijking dan alleen kan plaats hebben, wanneer men *gewone* tegen *gewone* uitgaven en *buitengewone* tegen *buitengewone* overstelt, waartoe de bij de memorie van toelichting gevoegde staten het middel aanbieden.

In deze zeer uitgebreide memorie komt, onder anderen, voor, dat het denkbeeld, alsof geene goede regeling voor de dienst der nationale militie zou zijn tot stand te brengen, zonder *gelijktijdige* regeling der schutterijen, mag worden betwijfeld; — dat eene voordragt op de nationale militie wordt bewerkt en nog in den loop dezer zitting zal worden ingediend, en dat het niet raadzaam is geacht om daarmede te wachten, tot dat een ontwerp op de schutterij gereed zoude zijn.

De Regering vermeent, dat eene tienjarige volkstelling niet schijnt te kunnen worden nagelaten; dat zij niet alleen door de gemeente-wet, maar ook door andere wetten wordt gevorderd. — Zij acht het niet raadzaam om de wettelijke bevolking daarbij buiten de rekening te laten.

Z. E. de minister erkent, dat het daarstellen van regelen voor het verleenen van concessien voor den aanleg van openbare werken of middelen van vervoer wenschelijk is, en raadzaam moet worden geacht, ten einde onbekookte onderwerpen ter zijde te kunnen leggen; maar hij verklaart, dat de Regering het ontwerpen eener dergelijke wet heeft verschoven, om te voldoen aan het besluit der Tweede Kamer van 18 Februarij ll., bij 't welk op eene *spoedige* afdoening der gevraagde concessien voor den aanleg van spoorwegen werd aangedrongen.

Met betrekking tot de voorwaarden, op welke de heeren *Hartsen* c.s. concessie verlangen tot het maken van een kanaal voor groote zeeschepen, met eene haven aan zee, en het droogmaken van het IJ en de Wijkermeer, verklaart de Regering, dat het beweren onjuist is, alsof die onderneming schipbreuk zoude lijden op de eischen van het departement van Oorlog voor den aanleg van vestingwerken; — dat integendeel de Regering voornemens is om, indien de concessionarissen de overige voorwaarden aanvaarden, den Staten-generaal voortestellen de kosten, welke in 't belang van 's Rijks verdediging gevorderd worden, geheel ten laste van den Staat te nemen, en daarenboven kosteloos aan de ondernemers aftestaan de rijksgronden en wateren, welke voor het werk zouden worden vereischt.

Ten aanzien van het aangevraagde bedrag voor de stichting van landsgebouwen, verklaart de Regering, dat het, naar het oordeel van deskundigen, voor uitgemaakt moet worden gehouden, dat de gebouwen van het Binnenhof, van dat der Tweede Kamer af, tot aan de r. k. Kerk, voor geen herstel vatbaar zijn; — dat, als men het Binnenhof voor zijne bestemming wil behouden, men nieuwe moet stichten; — dat elke poging om op eene andere wijze daarin te voorzien, geldverspilling zoude zijn; — dat echter, bij herbouwing, de tegenwoordige zaal voor de Eerste-Kamer niet zou behoeven te worden opgeofferd, maar in den tegenwoordigen vorm, kleur en versierselen zou kunnen worden behouden; — dat de zoo wenschelijke stichting van een gebouw voor den Hoogen Raad ook thans niet als voorbarig kan worden aangemerkt, en daaraan zoodanige inrigting zal worden gegeven, dat het, in elk geval, aan de behoeften zal kunnen beantwoorden.

De minister verdedigt zich, ten aanzien van het gebruik van de ƒ 60.000, die voor het onderzoek voor den aanleg van spoorwegen verleend zijn, en meent, dat daarvan een goed gebruik is gemaakt. terwijl de helft daarvan nog gespaard is gebleven. De Regering vermeent ook geenszins te kunnen toegeven, dat de aankoop van de Staphorster-sluis, die thans ƒ 14.000 opbrengt, een slechte koop zoude zijn.

's GRAVENHAGE, 17 November.

In de bijeenkomst der Tweede Kamer is heden aangekondigd, dat zijn benoemd tot rapporteurs over de wet op het gebruik der spoorwegen: de heeren *Thorbecke*, *Godefroi*, *Heemskerk*, *de Kempenaer* en *Sander*, en over de herziening van het tarief de heeren *Wintgens*, *Schimmelpenninck*, *Meeussen*, *Dirks* en *Stolte*.

De ontwerpen nopens de ontruiming van Schokland en de provinciale belastingen zijn, zonder beraadslaging, aangenomen.

De heer *Hoynck* heeft aan de Kamer verlof gevraagd om eenige vragen tot de Regering te rigten, nopens het ophouden van de nachttreinen op den Rijnspoorweg. De Kamer heeft dit verlof dadelijk verleend, en de spreker heeft alstoen gewezen op het ongerijf, 't welk door het ophouden van deze nachttreinen is te weeg gebragt; de klagten, welke deswegens zijn gerezen, en de vertraging, welke daardoor in het brieven-verkeer is veroorzaakt. Hij heeft gewenscht te vernemen, of er maatregelen waren genomen om deze bezwaren uit den weg te ruimen, en of men met eenigen grond mag verwachten, dat daarin zal worden voorzien.

Z. E. de minister van Financien heeft het ongerijf, en de bezwaren, die daaruit zijn voortgevloeid, erkend. Hij heeft herinnerd, dat de regeling der internationale dienst den grond heeft opgeleverd tot eene conventie met Pruissen, doch dat deze conventie is opgezegd, en heeft opgehouden te bestaan. Z. E. heeft daar echter bijgevoegd, dat er uitzigt bestaat, dat de conventie door eene andere zal worden vervangen, en dat eerlang door gemagtigden van beide de Regeringen daarover zal worden onderhandeld; dat hij verder deswegens kan verklaren, dat het beheer der posterijen het ongerijf levendig gevoelt, en gaarne het zijne zal aanwenden om het te verminderen, of ten eenemale te doen ophouden.

De heer *Hoynck* heeft zich door deze inlichtingen niet geheel bevredigd verklaard, vermits het hem niet onbekend is, hoelang dergelijke onderhandelingen kunnen aanhouden. Hem was het doeltreffender voorgekomen, dat de Regering dadelijk de maatregelen had genomen, welke onder haar bereik lagen. Hij heeft daarbij gewezen op de aan de Rijn-spoorweg-maatschappij verleende concessie, en meent, dat daarbij aan de Regering de bevoegdheid is gegeven om de vertrek-uren te bepalen. Hij heeft geëindigd met der Regering het nemen van al zulke maatregelen, als kunnen strekken om het ongerijf te doen ophouden, ten sterkste aantebevelen,

De heer *v. Hoëvell* heeft gemeend, dat de Regering de magt bezit om de Rijn-spoorweg-maatschappij te noodzaken om de nachttreinen weder intestellen, en dat 'er bij de tegenwoordige dienst dezer maatschappij nog andere ongelegenheden bestaan, waarin behoort te worden voorzien.

Daarop is het voorstel van den heer *Sloet*, betreffende de afkoopbaarheid der tienden, in overweging genomen.

De heer *Anemaet* heeft er zich tegen verklaard; — als te onvolledig en niet genoegzaam toegelicht.

Ook de heer *v. Lijnden* heeft zich bezwaard gevoeld om het voorstel goed te keuren, en heeft de gedwongene afkoopbaarheid der tienden beschouwd als eene inbreuk op het eigendomsregt. Hij heeft begrepen, dat men van zijn eigendom niet kan worden ontzet, dan ten gevolge eener wettelijke onteigening, ten algemeenen nutte, en na voorafgaande schadevergoeding; — en dat het tiendregt buiten twijfel als een eigendomsregt moet worden beschouwd.

Den heer *L. D. Storm* is voorgekomen, dat het ongerijf van het tiendregt, 't welk sedert eeuwen hier te lande bestaat, zeer overdreven is geworden. Hij heeft zich intusschen geenzins als een voorstander der tienden verklaard, en zoude voor zich den landbouw gaarne even veel vrijheid gunnen, als den landman, maar acht het onderwerpelijk voorstel in strijd met alle regelen van regtvaardigheid, en aandruischende tegen de grondwettige bepalingen. Hij heeft ook gewezen op het geringe gebruik, 't welk de landman heeft gemaakt van den afkoop van het tiendregt, tot welken hem de gelegenheid is gegeven.

Nadat de heeren *de Kempenaer*, *Meylink*, *Schimmelpenninck v. d. Oije*, *Godefroi* en *v. Voorthuizen* nog het woord hadden gevoerd, is de verdere beraadslaging over het voorstel van den heer *Sloet* verdaagd tot morgen.

[Bij de beraadslaging over het ophouden der nachttreinen heeft de heer *Dullert* zich in gelijken zin uitgelaten als de heer *v. Hoevell*. De heer *Godefroi* heeft zich niet tegen eene aanbeveling aan de Regering verklaard om aan de plaats hebbende bezwaren te gemoet te komen, maar heeft gemeend, dat men ook, ten aanzien der maatschappijen, de regelen der billijkheid in acht moet nemen, en dergelijke inrigting niet dwingen om alleen ten behoeve der posterij kostbare nachttreinen te laten loopen; voornamelijk, ten gevolge van de moeijelijkheden, welke van de zijde der administratie in het vervoer van goederen met deze treinen in den weg worden gelegd. Buitendien heeft de spreker der Regering de bevoegdheid ontzegd om de maatschappij in dit opzigt te kunnen dwingen.

De minister van Financien heeft verklaard, overtuigd te te zijn, dat, met eenige inschikkelijkheid van de duitsche zijde, de zaak tot een goed einde kan worden gebragt; — maar dat het middel van vervoer niet tot zijn departement, maar bij Binnenl. Zaken behoort.

Daarbij is het gebleven.]

HAARLEM, 17 November.

Berigten uit Nieuw York van den 2^den melden, dat Engeland en Frankrijk beide de onderneming van *Belly* in Nicaragua met vereende krachten willen bevorderen. Katoen flaauwer; koffij vaster in prijs.

Naar men verneemt, zullen in het begin van het volgende jaar voor den Hoogen Raad de pleidooijen gehouden worden in de bekende zaak van de gemeente Leyden tegen den Staat der Nederlanden nopens het Haarlemmermeer.

Sedert 10 November zijn bij de uitgevers der *Haarlemsche Courant* de volgende liefdegiften ingekomen:

Voor de noodlijdenden op Schokland: van D. X. muntb. ƒ 10; van N. N. 2 bankb. te zamen ƒ 100; van H. O. V. v. W. 2 coup. te zamen ƒ 3,96; van J. N. te Deventer muntb. ƒ 10.

17 November.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 17 November. Den 16^den dezer in Texel niets binnengekomen, doch uitgezeild: *Josephina*, Hofker, Suriname; *Prinses Louise*, Apeness, Fredrikstad. Wind o.

Den 16^den dezer in Helvoet niets binnengekomen, doch uitgezeild: *Zephir*, Pekeler, Pernau. Wind n.

Den 24sten Sept. te Batavia binnengekomen: *Jan van Hoorn*, Molls, Hongkong.

Den 29sten Oct. te Konstantinopel binnengekomen: *Vrouw Martha*, Bot, Amsterdam, l. v. Syra; 30 dito *Johanna Brons*, Bouman, Newcastle; 1 Nov. *Crescendo*, Vos, Londen naar Galatz; *Noordhorn*, Pott, Genua naar dito; 2 dito *Gesina*, Bekkering, Livorno naar Ibraïla, de 3 laatste hebben de reizen voortgezet; en uitgezeild: 29 Oct. *Maria Catharina*, Gollards, Odessa naar Falmouth.

Den 27sten Oct. te Smirna binnengekomen: *Amstel*, Weitinga, Amsterdam, l. v. Syra; en uitgezeild: *Nicolaus*, Spiesen, Amst.

Den 11^den dezer te Triest binnengekomen: *Nanna*, Reijersen en *Texel*, Hubert, beide van Amsterdam.

Den 11^den dezer van Bilbao uitgezeild: *Dankbaarheid*, Kostert, Vlaardingen.

Den 6^den dezer te Port Navallo binnengekomen: *Catharina*, Timmer, Schiedam.

Den 12^den dezer op de Loire binnengekomen: *Jacob Synes*, Schuth, Rotterdam.

Den 12^den dezer te Boulogne binnengekomen: *Geertruida Femina*, Bakker, St. Petersburg.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 17 November. *Tarwe* zonder notering. — *Rogge* als voren stil; 126 ℔ Pruiss. ƒ 192; 116 ℔ Petersb. ƒ 169; 112, 113 ℔ dito ƒ 150, veilings conditie. — *Garst* en *Haver* zonder handel. — *Boekweit* ruim prijsh.; 119, 121 ℔ Hols. ƒ 183, ƒ 188. — *Koolzaad* najaar ƒ 3 hooger; op 9 vat, Nov. ƒ 456.

AMSTERDAM, 17 November. *Raapolie* prijshoudend; ord. cond. ƒ 44¼; vliegend ƒ 43; op levering in een doen; p° Dec. ƒ 41¾; p° Mei 1859 ƒ 42¾ à ƒ 42½. *Lijnolie* ord. cond. ƒ 30¼; vliegend ƒ 30; p° Dec. ƒ 29½; p° Maart 1859 ƒ 30¼; p° April ƒ 30½ à ƒ 30¼; p° Mei ƒ 30¾. *Hennepolie* ord. cond. ƒ 36¼.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

17 *November* 1858. 4½ *ure.*

	van	tot	gebl.		van	tot	gebl.
NEDERLAND.				OOSTENRIJK.			
Thesaurie 5 p	—	—	—	Obl. *Goll.* 5 p	—	—	—
Ned. Bank 4 "	—	—	—	" " 4 "	63½	—	.
W. Schuld 2½ "	64 3/16	—	—	" Met. 5 "	77⅞	78	77 15/16
" . 3 "	75¾	13/16	—	" r.Amst. 5 "	87⅜	½	87 7/16
" 4 "	93⅓	—	—	" Nat. 5 "	78 1/16	3/16	78⅛
Amort. Sd. 3 "	—	—	—	" 54. 2½ "	39⅝	¾	39 11/16
Handl. Ms. 4½ "	141⅞	142	141⅞	Wener Bank ƒ	1115	—	—
O. I. Leen. 4 "	97 15/16	98	—	" . . "	—		—
Holl.-Spw. . . .	—	—	—	" 4 p	334	335	—
Leening 4½ p	—	—	—	NAPELS.			
Rijn-Spw. 4½ "	—	—	—	Cert. L. B. 5 p	--	—	. .
M. Weldd. 4 "	—	-		" *Rots.* 5 "	—	-	—
BELGIE.				DENEMARKEN.			
Cert. W. S. 2½ p	—	—	—	Obl. Lond. 5 p	—	—	—
" *Rots.* 2½ "	53¼	—	—	" 3 "	—	—	—
FRANKRIJK.				BRAZILIE.			
Certif.....3 p	—	—	—	Geldl. 24. 5 p	99⅞	—	—
SPANJE.				" 39. 5 "	99⅜	—	—
Oblig.....1½ p	30 3/16	¼	30 3/16	" 43. 5 "	99¼	—	.
" ....3 "	—	—	—	" 52. 4½ "	—	—	—
" Bin. 3 "	41¼	5/16	41¼	SARDINIE.			
Am.-Schuld	10½	9/16	—	.......5 p	—	—	—
Bew. Coup.	—	—	—	PERU.			
PORTUGAL.				Geldl. 54. 4½ p	—	—	—
Oblig.....3 p	46⅞	—	—	" Parijs..	—	—	—
" 1856. 3 "	45½	9/16	—	ECUADOR.			
" Uitgest..	—	—	—	Obl. 1855. 1 p	15 1/16	⅝	—
RUSLAND.				VENEZUELA.			
Hope & C°. 5 p	105⅞	106	—	Obl. 6 th. 4½ p	38¾	⅞	—
" 5 "	103⅞	—	—	" Uitg. 2½ "	14 5/16	7/16	—
Certif. Obl. 5 "	91⅛	⅜	—	GRENADA.			
" " 4 "	86⅞	—	—	Oblig.....3½ "	18 3/16	¼	—
" *Stglitz* 4 "	86¼	—	-	" Uitg. ...	5 11/16	—	—
" N. 4 "	—	—	—	MEXICO.			
" 54 5 "	97¾	—	—	Oblig.....3 p	18⅝	—	—
" 55. 5 "	102⅛	¼	102 3/16	N.-AMERICA.			
" Hamb. 5 "	—	—	-	Philad. *Hope* ƒ	—	—	—
" Lond. 5 "	—	—	—	" Lt. B.	—	—	—
" " 4½ "	98⅝	—	—	" *Rots.* 6 "	—	—	—
Insch. . 6 "	—	—	—	Am. Bankact.	—	...	—
Cert. . 6 "	66½	—		Ill. Spw. Aand.	—	—	—
POLEN.				" Obl. C.B. 7 "	85¾	—	—
Aand. 1835. ƒ	157½	158	—	Louisiana 5 p	101½	—	—
Oblig.....4 p	81⅞	—	—	GRIEKENLAND.			
PRUISSEN.				Obl. 1825 p.	—	—	—
Oblig.....4½ p	—	—	—				
Aand. 54. 3½ "	—	—	—				

Handelm. contant 141⅝. Russische spoorweg 78 à ¼; volgefourn. dito 245¾ à 246¼. Fransche oostr. spoorweg bij *Hope en C°.* ƒ 131. 4½ pc. Brazilie 1858 93½. — Beleening 3½. Prolongatie 3½. Disconto 3½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit:*

J. BRASKAMP, *waarnemend President.* IJ. DE KOCK, *Secretaris.*

De gesteldheid der beurs was voor de voornaamste fondsen gunstig, en in de oostenrijksche was de omzet vrij levendig.

LONDEN, 17 November. De 3 pc. gecons. resc. 98⅛ à ¼.

PARIJS, 17 November. De 3 pc. renten 75 fr. Spanje 3 pc. 42.

*** MEDE-CHRISTENEN!

De vele aanvragen, die er inzonderheid in den laatsten tijd tot u kwamen, om hulp en ondersteuning voor ongelukkigen, kunnen wij niet weerhouden om ook met zulk een uitnoodiging tot u te komen. Hoe toch zou ik van de echt christelijke barmhartigheid, die niet ophoudt wel te doen en te vertroosten degene, die in kommer en druk verkeeren, teleurstelling kunnen of mogen wezen? Welaan, helpt dan ook nu daar, waar de nood hoog gestegen en de toekomst bang en onzeker is. Het betreft namelijk den kommervollen en droevigen toestand van eene brave weduwe, in mijne gemeente woonachtig, met vier onverzorgde kinderen, van welke het oudste slechts twaalf jaren telt. Zij beweent het verlies van eenen geliefden echtgenoot, een ijverig en vlijtig landman, die in de kracht des levens ontslapen is, na dat zij kort te voren drie kinderen ten grave moest zien dragen. In dien zelfden tijd leed zij ook in hare broodwinning, bestaande in eene kleine boerderij, groote schade, daar er vijf van hare koebeesten, ten gevolge van de noodlottige veeziekte, bezweken. Dit alles nu maakt dat die weduwe, zal zij de boerderij kunnen aanhouden, wat voor haar en hare kinderen zoo wenschelijk is, krachtdadige ondersteuning behoeft, zoo wel tot aankoop van eenig vee, als, zoo mogelijk tot goedmaking van onvermijdelijke uitgaven, door ziekte en sterfgeval veroorzaakt.

Gij dan meervermogenden die ruimschoots met aardsche goederen gezegend zijt, offert Gode dank door gaven en giften, die van christenzin en hulpvaardigheid getuigen. Weduwen en weezen, die hetzij korter of langer geleden, mede droevige verliezen beweend hebt of ze nog betreurt, maar voor zulk een kommer en druk bewaard zijt gebleven, als die waarin de ongelukkige verkeert, voor welke ik uwe liefde inroep, oefent ook gij barmhartigheid, op dat u barmhartigheid geschiede. Vergadert u door aardsche middelen een onvergankelijken schat in den Hemel. Mogten er velen, zeer velen een penningske afzonderen tot vertroosting en verkwikking eener diep bedroefde weduwe, wier hulp naast God op u gevestigd is.

Christenen! Werkt alzoo mede aan de vervulling der belofte van den Almagtigen Ontfermer, dat weduwen en weezen niet te vergeefs op hem vertrouwen. Elke gift zal door den ondergeteekenden met dankbaarheid ontvangen worden, terwijl van de ontvangen giften door deze Courant melding zal gemaakt worden.

Hoogmade c. a. (Prov. *Z.-Holland*), 17 *November* 1858.

C. J. B. VAN DEN BERG, Pred^t.

Tot de ontvangst en overmaking der liefdegaven, hebben zich mede bereid verklaard de volgende HH. Predikanten: d^s. *Kuiper* en *van Witsenburg*, emer. pred^t. te Leyden; *van den Broek*, te 's Gravenhage; *Huigens*, te Breda; *Wesseling*, te Tiel; *Sluiter*, te Dordrecht; *Brutel de la Rivière*, te Haarlem: *Brunner*, te Katwijk aan den Rijn, en *van Tricht*, te Woubrugge.

*** Getrouwd:

A. KNIJFF Hz., van *Woerden*, en B. KONING, van *Leyderdorp*.

EDE, 15 November 1858.

*** Bevallen van eene DOCHTER *C. M. A. ROELOFS — WALRAVE.*

SOERABAIJA, 16 September 1858.

*** Bevallen van een' ZOON *L. C. SCHRAM — VAN DER BURCHT VAN LICHTENBERGH.*

CHERIBON, 7 September 1858. Algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER *J. WAGENAAR*, Echtgenoot van P. LEENDERTZ Wz.

DEN ILP, 14 November 1858.

*** Heden beviel van een' ZOON *E. M. ERMERINS* geliefde Echtgenoot van H. C. VAN DER GOES.

ROTTERDAM, 15 November 1858.

*** Bevallen van een' ZOON, Vrouwe *M. H. MÜLERT*, geboren *VAN DER SANDE*.

'S GRAVENHAGE, 15 November 1858.

Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eenen ZOON *J. H. J. JONKER*, geliefde Echtgenoot van A. C. H. CALKOEN.
St. Maartenbrug, *Zuid-Zijpe*, 15 November 1858.

*** Bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *L. F. E. PEL — STUTZER.*
Kampen, 16 November 1858.

*** Heden overleed, in den ouderdom van zeven en zeventig jaren, onze waarde Vader, de Wel-Edele Heer C. CARDINAAL Sr.
C. CARDINAAL Jr.
A. M. CARDINAAL.
Almelo, 11 November 1858.

*** Amsterdam, den 11den November 1858 is, na eene langdurige ongesteldheid, in den Heere ontslapen mijne waardige en hartelijk geliefde Echtgenoote WILLEMINA ASTRO, oud ruim 68 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van bijna 48 jaren, tot bittere droefheid van mij, mijne Kinderen, Behuwd- en Klein-Kinderen en verdere Betrekkingen. J. van VELSEN, Emer. Predt.

*** Heden overleed, tot mijne en mijner kinderen diepe droefheid, mijne geliefde Echtgenoote HARMINA TEUNISSEN, in den ouderdom van ruim 70 jaren.
Rhedersteeg, 12 November 1858. R. SMINK. *Mede namens mijne Kinderen.*
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, in den gezegenden ouderdom van ruim 73 jaren, onze geliefde Moeder en Groot-Moeder, Mejufvrouw AAGJE PEEREBOOM, Weduwe van den Heer *Pieter Silver*, opregt betreurd door alle hare Betrekkingen en Vrienden. *Uit aller naam*,
Grootebroek, 12 November 1858. J. SILVER.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 66 jaren, tot innige droefheid van zijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, de Heer M. METZ. *Uit aller naam*,
Alkmaar, 12 November 1858. J. METZ.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed op *Nabij Gelegen*, onder *Leiden*, onze Broeder en Behuwd-Broeder ALBERTUS HENDRIK REYNDERS, in den ouderdom van 58 jaren.
Haarlem, 12 November 1858. *Uit aller naam*, JAC. REYNDERS.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Na eene ongesteldheid van slechts weinige dagen, overleed heden, tot mijne droefheid, mijne waarde Tante, Mejufvrouw A. SNIJDERS, Weduwe den Heer *H. van Sluijsdam*, in den ouderdom van ruim 86 jaren.
Dordrecht, 13 November 1858. F. X. GASCARD.
Algemeene kennisgeving.

*** Weesp, 13 November 1858. Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, mijne geliefde Moeder DIEDERIKA JOHANNA VROOM, Wed. van *J. van Manen*, in den ouderdom van 61 jaren.
J. J. van MANEN.

*** Heden overleed, in den ouderdom van bijna 74 jaren, onze geliefde Moeder TRIJNTJE ZOMER, Weduwe van *Leendert de Zanger*, in leven Rietmattenmaakster.
Cappelle o/d IJssel, 14 November 1858. ARIE de ZANGER Lz. M. de ZANGER, JONKHEID.
Dienende deze algemeene tevens tot bijzondere kennisgeving.
De *Affaire* zal door den eerst Ondergeteekende worden gecontinueerd op de Firma van Weduwe L. de ZANGER en ZOON.

*** Na een langdurig en smartelijk lijden, ontsliep heden morgen, kalm en zacht, tot bittere droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, mijne hartelijk geliefde Dochter WILHELMINA ADRIANA, in den ouderdom van 36 jaren.
J. TIMMERS, Wede. *P. B. A. Boeser.*
Woudrichem, 14 November 1858.
Eenige en algemeene kennisgeving.
(Op uitdrukkelijke begeerte van de overledene, zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.)

*** Te Baarn is, in den avond van den 14den November 1858, overleden de Wel-Edel-Geboren Heer CHRISTIAAN FRASER, teeder geliefde Echtgenoot van Vrouwe CONSTANTIA de ROTH.
Eenige kennisgeving.

*** Den 14den November 1858, overleed te 's Gravenhage, na eene kortstondige ongesteldheid, Mejonkvrouwe ANNA MARIA van HALM, in den gezegenden ouderdom van 80 jaren. Eenige kennisgeving.

*** Heden ontsliep zacht en kalm, in de hope eens beteren levens, onze veel geliefde Vader en Behuwd-Vader DIRK BAKKER in den ouderdom van ruim 81 jaren. Eene ongesteldheid van slechts drie dagen maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar leven. Ofschoon dankbaar voor het langdurig bezit, staren wij den overledene met diepen weemoed na. *Uit aller naam*,
St. Maarten, den 14den November 1858. Jb. BAKKER.

*** Heden overleed, tot mijne bittere droefheid, mijne geliefde Echtgenoote JOHANNA CATHARINA de MOL, in den ouderdom van ruim 44 jaren.
Leyden, 15 November 1858. J. H. J. GROOTHOLS, Chirurgijn en Vroedmeester.
Algemeene kennisgeving.

*** In den vroegen morgen van heden, ontsliep zacht en kalm, onze beminde Vader en Behuwd-Vader KLAAS van AMMERS, in den ouderdom van ruim 70 jaren.
Medemblik, 15 November 1858. *Uit aller naam*, K. SCHARDAM van AMMERS.
Eenige kennisgeving.

*** Heden ontsliep, in den ouderdom van ruim 84 en een half jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Heer Mr. GERARDUS DORNSEIFFEN, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, oud Rector van het Gymnasium en Lector aan de Hoogeschool te dezer Stede, enz.
Utrecht, 16 November 1858. M. J. DORNSEIFFEN, geb. DANCKERTS.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed onze hartelijk geliefde WILLEM, in den jeugdigen leeftijd van veertien weken.
Boskoop, 15 November 1858. W. ZWART. F. J. ZWART, Van TOORENENBERGEN.
Eenige kennisgeving.

*** Aan allen, die mij, op welke wijze ook, hunne deelneming betuigden, bij het overlijden van mijne geliefde Echtgenoote *Suzanna Johanna Francina Taunay*, zeg ik, ook namens Familie, mijnen opregten dank.
N. van de STADT.
Haarlem, 17 November 1858.

*** Gevoelig voor de algemeene deelneming, ons bewezen bij het overlijden van onzen hartelijk geliefden Vader, betuigen wij bij dezen aan Vrienden en Bekenden in deze Stad en elders, onzen hartelijken dank.
Amsterdam, 18 November 1858. J. M. L. TERHOEVEN. B. L. A. TERHOEVEN. W. E. TERHOEVEN.

*** **UITLOTING VAN SCHULD.**

Ter kennisse van de daarbij belanghebbenden wordt gebragt, dat ingevolge de gedane aankondiging op den 9den dezer, de openbare **uitloting** heeft plaats gehad, van Aandeelen in de onderscheidene Geldleeningen dezer Stad en dat daarbij zijn Uitgeloot:

Van de Geldleening van 1830: N°. 7, 31, 66, 121, 147, aflosbaar 1 Mei 1859; van de Geldleening van 1836, N°. 11, 35, 79, 133, 157, aflosbaar 1 Januarij 1859; van de Geldleening van 1841, N°. 25, 61, 83, 84, 85, 101, 103, 124, 146, 150, aflosbaar 1 April 1859; van de Geldleening van 1842, N°. 31, aflosbaar 1 Februarij 1859; van de Geldleening van 1844, N°. 52, 133, aflosbaar 1 Januarij 1859; van de Geldleening van 1855, N°. 10, 12, 16, 36, 40, aflosbaar 1 Januarij 1859.

Wijders wordt aan den belanghebbende *herinnerd*, dat nog *niet* ter aflossing is *aangeboden* het reeds met 1 Mei 1857 aflosbaar gestelde Aandeel N°. 124 der Geldleening, goedgekeurd bij Kon. Besluit van 21 Februarij 1830, N°. 27. De Secretaris der Stad Utrecht,
Utrecht, 9 *November* 1858. A. G. RÖMER.

*** G. A. BURNIER, te 's Gravenhage, verlangt een SECONDANT, die den tweeden Rang bezit en bevoegd is om Onderwijs te geven, in de Wiskunde. De kennis van Vreemde Talen zal tot aanbeveling strekken. Behalve Kost, Inwoning enz., bedraagt het Salaris ten minsten *f* 400. Adres in *persoon* of met *franco* Brieven.

*** **200 GULDEN SALARIS.**

In eene Apotheek te Leeuwarden, verlangt men met 1° December of eerder, een bekwaam **BEDIENDE**, tegen een Salaris van *f* 200, alsmede Kost en Inwoning. Adres met *franco* Brieven, onder Letters A. L., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** Bij een Boekhandelaar, tevens Boekdrukker, wonende in de nabijheid van Amsterdam, bestaat *goede gelegenheid op billijke voorwaarden* tot plaatsing van een **LEERLING**, van de P. G. Incl. gelieve zich met *franco* Brieven te adr., onder Lett. G. B., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** In eene der voornaamste Steden van Zuid-Holland, bestaat er voor een **Jong Mensch** van de P. G., gelegenheid om zich als

LEERLING

in den **Boekhandel** te bekwamen. Tot nadere informatien adressere men zich met *franco* Brieven, onder Letters V. C., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** **BETREKKING.**

Men vraagt te Haarlem een JONGELING van fatsoenlijke huize en opvoeding, voor eene **betrekking**, waaraan een goed salaris is verbonden. Reflecterenden kunnen van de meeste discretie verzekerd zijn en gelieven zich *franco* te adresseren bij de Boekhandelaars en Boekdrukkers de ERVEN LOOSJES te Haarlem, onder Letter S.

*** Eene JUFVROUW van fatsoenlijke Familie, 42 jaren oud en van de Prot. Godsdienst, zag zich gaarne geplaatst tegen Mei aanstaande, onverschillig waar, tot waarneming eener Huishouding of tot behulp in hetzelve. Zij is ook zeer geschikt tot oppassing van Kinderen en verpleging van Zieken, kan ook met de Wasch omgaan en Wollen Naaijen. Hierop reflecterende, gelieve men zich te adressere *franco* onder Lrs. A. G., bij den Boekverkooper J. C. SPIJKER Az., Reguliersplein X. 359, te Amsterdam.

*** *On demande, au plutôt possible, chez une famille hibetant la campagne, une GOUVERNANTE, qui sache bien enseigner les langues modernes, le piano et tout ce qui concerne une éducation soignée. On est prié de s'adresser par lettres affranchies, sous l'initiale B., aux Libraires VERMANDE, FRÈRES à Hoorn.*

*** **DE DIRECTEUR der AMSTERDAMSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ,**
heeft de eer naar aanleiding van art. 12 en 13 der Statuten, Heeren Deelhebbers in die Maatschappij uittenoodigen tot het bijwonen eener ALGEMEENE VERGADERING, welke zal worden gehouden op *Donderdag den 25sten November e. k., des namiddags ten* 1½ *ure*, in den *Garnalen Doelen* op den Singel alhier, ter behandeling van al hetgeen bij eerstgemeld artikel is voorgeschreven.
Amsterdam, 15 *November* 1858. De Directeur voornoemd, PAUL van VLISSINGEN.

*** *Dijkgraaf en Hoogheemraden van het Groot Waterschap van* WOERDEN, zullen op Vrijdag den 26sten November 1858, des voordemiddags ten elf ure, in het Gemeenelandshuis te Woerden, in het openbaar **verpachten:**

Het REGT der DOORVAART van de Sluizen te Oudewater; te Goejanverwelle, onder Hekendorp en te Bodegraven.

De Voorwaarden zullen acht dagen te voren ter lezing liggen, ten huize van de Wed. *J. H. van der Linden*, in *den Vergulden Wagen*, te Woerden.

Nadere onderrigting is te bekomen ter Secretarie van bovengemeld Hoogheemraadschap.

TE HUUR,

tegen 1°. Mei 1859, de BUITENPLAATS *OOSTBROEK*, gelegen nabij den Loosduinschen Straatweg, in de onmiddelijke nabijheid van 's Gravenhage. Te bevragen, bij G. HERFST, op Rustenburg onder Loosduinen.

HAARLEM.

UIT de HAND te KOOP, *door ziekelijke omstandigheden*, een WOONHUIS waarin sedert jaren met goed succes eene *Tappers-Affaire* wordt uitgeoefend, welke Affaire voortdurend een goed bestaan oplevert. Nadere informatien kan men bekomen met *franco* Brieven Letter D., bij den Boekhandelaar J. A. van ZIJL, te Haarlem.

*** G. W. WESSELING, zal op Maandag den 22sten November 1858, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te Verkoopen: Eene extra mooije, nieuw aangevoerde partij Greenen en Vuren, **Dramsche, Frederikstadsche**, Bijhavensche, **Riga, Narva** en Dantziger Balken; Noordsche Spieren; **Narva Platen, Wijburger, Riga, Dantziger** en Noordsche Deelen; Narva Sparren en Sparhouten, Battings, Juffers, Ellens, Colters, Eikenhout; een partijtje **New-Orleans Pijpduigen** en andere HOUTWAREN. Liggende in den Binnenkant en op den wal.

*** **VERHURING bij Inschrijving, voor den tijd van zes jaren, van:**

1°. Het LOGEMENT, STALHOUDERIJ, overdekte KOLFBAAN, grooten TUIN en ERF, te Woubrugge, in welk Logement, de Zittingen van het Kantongeregt en de Vergaderingen van den Gemeente-Raad en van Polders, worden gehouden. En

2°. Van eene partij WEI- en HOOILAND, gelegen te Woubrugge, groot ruim 2½ Bunders. Gemelde Percelen worden in Massa Verhuurd, de daartoe Gegadigden worden verzocht, hunne Inschrijvings-Biljetten, wegens de uitteloven Huur, over een jaar gerekend, met opgave van twee gegoede Borgen, *franco*, onder het motto *Logement*, in te leveren bij den Wel-Edelen Heer Jr. KEMPENAAR, Notaris te Woubrugge, vóór of uiterlijk, op den 29sten dezer maand, zullende 8 dagen later, de gunning worden bekend gemaakt.

De Voorwaarden van Verhuur, liggen ter inzage, in de Gemeente-Huizen van Woubrugge en Koudekerk.

*** Men is van meening, om op Maandag den 22sten November 1858, des voormiddags ten elf ure, ten huize van *P. Ham*, in de Herberg *'s Lands Welvaren*, te Schoorldam, in het openbaar te Verkoopen:

N°. 1. Eene HUISMANSWONING, SCHUUR, TUIN en ERVE, te Schoorl, in het Dorp groot 15 Roeden, 20 Ellen.

N°. 2. Twee AKKERS-BOUWLAND, aldaar, groot 71 Roeden.

N°. 3. Twee AKKERS-BOUWLAND, aldaar, groot 58 Roeden, 60 Ellen.

N°. 4. De NOLLENWEID, aldaar, in den Aagtdorperpolder, groot 1 Bunder, 61 Roeden, 20 Ellen.

N°. 5. De MOLENWEID, aldaar, groot 1 Bunder, 47 Roeden, 70 Ellen.

N°. 6. De tweede MOLENWEID, aldaar, groot 1 Bunder, 27 Roeden, 70 Ellen.

N°. 7. Een AKKER-BOUWLAND, op den Hoogengeest, aldaar, groot 23 Roeden, 20 Ellen.

N°. 8. Een stuk BOUWLAND, vroeger Bosch, aldaar, groot 50 Roeden, 20 Ellen.

N°. 9. Een HUIS, ERVE en BOUWLAND, aldaar, groot 16 Roeden, 25 Ellen.

N°. 10. Een BOSCHJE, aldaar, groot 11 Roeden, 60 Ellen.

Voorts zal men alsdan in het openbaar Verhuren:

N°. 1. Een Perceel LAND, ten deele Stortgrond en grootendeels zwaar bemodderde Gronden, aan het Groot Noord-Hollandsch-Kanaal, onder Schoorl, groot 5 Bunders, 70 Roeden.

N°. 2. Een stukje BOUWLAND, op het Slot, te Schoorl, groot 30 Roeden.

Breeder bij Biljetten omschreven. Nadere informatien zijn te bekomen, ten Kantore van den Notaris Abr. P. de LANGE, te Schoorldam.

*** De Notaris C. SCHREUDER, residerende te Velsen, is voornemens op Dingsdag den 23sten November 1858, des morgens ten 10 ure, in het Logement *de Rustende Jager*, te Castricum, in veiling te brengen: Eene HUISMANSWONING c. a., met ERF, WERF en TUIN, best WEI-, HOOI- en TEELLAND, staande en gelegen in het Dorp Castricum, te zamen groot 4 B. 04 R. 70 E., eerst in percelen en daarna in massa.

Informatiën bij voornoemden Notaris, bij wien de veilcondition in tijds ter visie zullen liggen.

*** **OPENBARE VERKOOPING VAN**
Eene HOFSTEDE met ruim 14 Bunders best BOUW-, WEI- en HOOILAND, alles in eene ligging, gelegen in West Lakerveld, aan den Straatweg tusschen Meerkerk en Leksmond, kunnende dadelijk worden aanvaard.

De inzetting zal geschieden op Zaturdag den 27sten November 1858, en de finale verkooping op Zaturdag den 4den December daaraanvolgende, beiden des morgens ten tien ure, ten Herberge van *A. Boeff*, te Leksmond.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore van den Notaris BODDE, te Meerkerk.

*** OPENBARE VERKOOPING, ten overstaan van den Notaris E. H. GERAERDS THESINGH, residerende te Leyden, in *het Heeren-Logement* aan den Burg aldaar, bij Opbod op Zaturdag den 27sten November en bij Afslag op Zaturdag den 4den December 1858, beide dagen des avonds ten 7 ure, van:

N°. 1. Een HUIS en ERF, geschikt tot uitoefening van alle Affaires, met ruimen Winkel, acht zoo Benedenals Bovenkamers, meest alle Behangen en van Stookplaatsen voorzien, Keuken, Kelder en ruime Zolders en verdere Commoditeiten, staande en gelegen binnen de Stad Leyden, aan de Zuidzijde van den Ouden Rijn, Wijk 7, N°. 1096, bij het Kadaster bekend Sectie I N°. 19, groot 1 Roeden, 78 Ellen.

N°. 2. Een PAKHUIS en ERF, bevattende ruime Berg-

plaats, gelijkvloers en verscheidene Zolders, geschikt tot Berging van alle soorten van *Koopmansgoederen*, staande en gelegen naast voorgaand Perceel, Wijk 7 N°. 1096 rood, bij het Kadaster bekend Sectie I N°. 20, groot 99 Ellen. Dadelijk te aanvaarden en te bezigtigen, des Dingsdags en Woensdags, in de beide weken der veiling en der toewijzing, van des voormiddags ten tien tot des namiddags ten drie ure.

Nadere informatiën te bekomen, ten Kantore van Mr. N. SIKKEL GROOS, Advocaat, aan de Breedestraat te Leyden, en ten Kantore van voormelden Notaris, aan den Nieuwen Rijn te Leyden, bij welken laatsten, van Maandag 29 November tot en met Vrijdag 3 December 1858, verhoogingen kunnen worden gedaan, tegen genot van een vijfde der verhoogsom.

*** Men is van meening om, op Maandag den 6den December 1858, des voormiddags te elf ure, in de Herberg *de Vergulde Valk*, te Egmond aan Zee, in het openbaar te Verkoopen:

1. Vier stukken WEILAND, te zamen groot 6 Bunders, 60 Roeden, 10 Ellen, gelegen te Wimmenum, Gemeente Egmond-Binnen, Kadaster Sectie E. N°s. 202, 212, 252 en 253.

2. Drie stukken WEILAND en één stukje BOUWLAND, te zamen groot 5 Bunders, 38 Roeden, 70 Ellen, onder Egmond-Binnen, Sectie B. N°s. 113, 170, 170*a*, 172 en 175.

Breeder bij Biljetten omschreven. Nadere informatiën zijn te bekomen, ten Kantore van den Notaris ABR. P. DE LANGE, te Schoorldam.

*** De Notaris J. D. PASTEUR, te Doetinchem, zal op nader te bepalen tijd en plaats, in het voorjaar van 1859, in het openbaar verkoopen:

HET AANZIENLIJK RENTENGEVEND LANDGOED
DE KRUISBERG,

zeer aangenaam gelegen nabij Doetinchem, met modern en logeabel Heerenhuis, Koetsiers- en Tuinmanswoningen, Paarden- en Beestenstallen, Schuur en verdere Getimmerten, vruchtbaren TUIN met BROEIKAST en BOOMGAARD, BOSSCHEN, BOUW- en WEIDELANDEN, fraaije WANDELINGEN, met zwaar opgaand Hout en goed aangelegd en welig groeijend Plantsoen en Akkermaalsbosschen; voorts de daaraan gelegene BOUWPLAATSEN *ZORGWIJK*, *DE NEDERHEIDE*, *DE BULTERMAN* en *LOUISIANA*; Eindelijk de BOUWPLAATS *DE NEDERBERG*, met de IJSSELWEIDEN, DE WEIDE *DE ROUWENOORD* en eenige VLOGLANDEN aan den Straatweg bij Doetinchem gelegen, een en ander groot ruim 180 Bunders.

*** Bij P. N. VAN KAMPEN en J. H. GEBHARD & COMP., te Amsterdam, is verschenen:

Eene nieuwe (*goedkoope*) uitgave van

HET HUIS LAUERNESSE.

DOOR

A. L. G. TOUSSAINT.

Twee Deelen gr. 8°. geb. in één Linnen Band met Vignet. *f* 2,90.

ROZENLIEFHEBBERS!

Bij J. C. VAN KESTEREN, te Amsterdam, is uitgegeven:

DE ROZENTEELT,

PRAKTISCHE HANDLEIDING VOOR LIEFHEBBERS VAN ROZEN,

benevens: EENE UITVOERIGE OPGAAF EN BESCHRIJVING DER VOORNAAMSTE GROEPEN EN HARE VERSCHEIDENHEDEN, HARE KULTUUR IN DEN VOLLEN GROND EN IN POTTEN,

door W. C. SPOOR.

Met Houtsneê-Figuren en Platen, 250 *Blz.* *Prijs f* 2,20.

Daar in dit Saizoen de Bloemenhof weinig te genieten schenkt, geeft echter de Natuur en de Kweekkunst het gansche jaar door ROZEN. Voor elken Rozenliefhebber is dit praktische Werk dan ook onmisbaar, daar het alles bevat wat de behandeling en kweekkunst aanbelangt, terwijl van niet minder dan 2000 Rozen hare kenmerken beschreven zijn.

Bij alle Boekhandelaren is het Werk ter inzage te bekomen.

*** Bij G. PORTIELJE & ZOON, te Amsterdam, is uitgegeven en debiteren met veel succes:

***G. ENGELBERTS GERRITS*, KEUR VAN GEDENKWAARDIGE TAFEREELEN UIT DE NOORD- EN ZUID-NEDERLANDSCHE GESCHIEDENIS**, *van de vroegste dagen tot op Augustus* 1856, de **vijfde** vermeerderde en verbeterde Druk, 5 stukken compleet, te zamen 840 bladz., compres gedrukt, waarbij nog is gevoegd een Geslachtregister der voornaamste Nederlandsche Vorsten en Vorstinnen, sedert den jare 889 tot op onzen tijd.

Deze 5e druk van het 1e 2e 3e en 5e stuk, onderscheidt zich van de vier voorgaande, door het meer aaneengeschakelde der verschillende Tafereelen en is *vermeerderd* met een aantal *belangrijke bijzonderheden*, welke latere navorschingen hebben aan 't licht gebragt.

Al deze verbeteringen en vermeerderingen zijn zonder eenige prijsverhooging geschied. De prijs even als de vorige drukken is slechts *f* 2,95.

☞ Ieder stukje is *afzonderlijk* te bekomen.

***G. ENGELBERTS GERRITS*, VADERLANDSCHE HISTORIEVRAGEN verkort**, in 52 lessen, 2e verbeterde en véél vermeerderde druk, tot op onzen tijd, à 30 Ct.

☞ Bij getallen tot minder prijzen.

BEOEFENAREN DER ZANG- EN TOONKUNST.

WEBER'S ALGEMEENE MUZIJKLEER, VOOR ONDERWIJZERS EN LEERLINGEN, groot 12°, 145 bladz., met *eene menigte gegraveerde* voorbeelden.

Dit werkje is van een *onberekenbaar* nut voor allen, die deze kunst beoefenen, en begrijpen, dat het bij de hoogte waarop de **Zang- en Toonkunst** thans staat, *noodzakelijk is*, zich een *grondige* kennis eigen te maken.

☞ De prijs is *buitengewoon* **goedkoop** gesteld, à 90 Ct, 6 Ex. à 80 Ct en 12 Ex. à 65 Centen.

*** Door C. ZWAARDEMAKER te Haarlem, is uitgegeven en overal verkrijgbaar gesteld:

OVERDRUKJES, Schetsen en Verhalen door
C. D. BUSKEN HUET. *f* 2,50.

BRIEVEN UIT DE KOSTSCHOOL.

Vrij gevolgd naar het Engelsch van ***Horace Mayhew***, door **L. C. CNOPIUS. *f* 1,25.**

INHOUD:

Een woordeke vooraf. Iste Brief: Waarin Koosje beschrijft hoe zij door hare ondeugende mama naar de kostschool werd gebragt. IIe. Hoe Koosje haar eersten schooldag doorbragt, en welke vreesselijke onheilen zij moest doorstaan. IIIe. Hoe Koosje werd uitgehuwelijkt en de gevolgen van zulk een dwazen stap. IVe. Hoe Koosje over sommige van hare schoolkameraadjes dacht. Ve. Hoe Koosje over nog eenige andere van hare schoolkameraadjes dacht. VI. Hoe Koosje dacht over de secondantes in het algemeen, en over een van haar in 't bijzonder. VIIe Wat er op zekeren gewigtigen dag gebeurde, en hoe Koosje over sommige van hare meesters dacht. VIIIe. Hoe Koosje over de secondantes dacht, en hoe de secondantes over elkander dachten. IXe. Wat er op zekeren gewigtigen dag op het Instituut gebeurde. Xe. Waaruit blijkt wie de diefegge was. XIe. Waarin schrikkelijke dingen verhaald worden en een akelig geheim aan 't licht komt. XIIe. Waaruit ten duidelijkste blijkt, welk eene drukkende belasting de boeten zijn, en de wijze waarop dezelve worden geïnd; behalve eene uitvoerige beschrijving, hoe men de jonge dames leert zich eene goede houding eigen te maken. XIIIe. Waaruit blijkt, hoe gevaarlijk het is, onbedachtzame grappen te maken. XIVe. Waaruit blijkt, hoe een meisje soms het gewigtigste nieuws in haar brief vergeten kan. XVe. Ten bewijze, hoe onmisbaar een volle beurs is om de schooldagen tot de gelukkigste van ons leven te maken. XVIe. Wat de reden was dat het bal geen voortgang kon hebben. XVIIe. Handelende over de bittere gevolgen van onnatuurlijken hoogmoed. XVIIIe. Waaruit blijkt, dat het Instituut toch inderdaad zulk eene verschrikkelijke plaats niet was.

HUIBERT EN KLAARTJE. Eene Vertelling

door **B. TER HAAR.** Met vijftig Houtsneêplaatjes en titelvignet. 3de druk. ***f* 0,90.**

*** Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, zien het licht **de 1ste—20ste aflevering** van het Prachtwerk

HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN

voorgesteld in eene reeks van schilderachtige gezigten zijner belangrijkste Plaatsen, merkwaardigste Steden, Kerken, Kasteelen en andere aanzienlijke Gebouwen van vroegeren en lateren tijd, naar de natuur geteekend en in staal gegraveerd door onderscheidene Kunstenaars en beschreven door J. L. TERWEN.

Het geheele werk zal kompleet zijn in 46 afleveringen. — Hetzelve verschijnt te gelijker tijd in twee verschillende formaten, en wel in rojaal 4° en in rojaal 8°. — Van de Prachtuitgave in rojaal 4° is elke aflevering, welke, behalve den omslag, 3 keurige staalplaten benevens 8 paginaas letterdruks bevat, gesteld op ***f* 1,20**, terwijl die van de rojaal 8° uitgave, **50** Cents per aflevering is. — Het Prospectus, alsmede de 1e aflevering, tot proeve van bewerking, zijn alom voorhanden.

Voor St. Nicolaas Geschenken

GESCHIKT EN AANBEVELENSWAARD,

zijn bij C. VAN DER POST, JR., te Utrecht uitgegeven:

ENGELEN, Kusjens, nevens 't oorspronkelijke van Janus Secundus. Geb.	*f* 0,90
ENGELEN, Gedichten, in Carton, met vignet	„ 1,25
FEUCHTERSLEBEN, Gezondheidsleer der Ziel, met Portret, Geb.	„ 1,80
HEINROTH'S Levens-Studiën, Ingen.	„ 1,50
PRUIJS VAN DER HOEVEN, Levens-Studiën, Geb.	„ 3,40
KAVANAGH, de Vrouwen in Frankrijk, 2 deelen, met Portretten	„ 6,80
LAVATER, Woorden uit het Hart, Gebonden	„ 1,40
MARONIER, het Christendom de Weg tot volmaaktheid	„ 1,60
SPITTA, Harp en Psalter, Geb.	„ 1,—
SPANDAW, de Vrouwen, met platen, Geb.	„ 2,—
SPANDAW, Gezamentlijke Dichtwerken, 5 deelen	„ 6,—
STEIGER, Christen- en Wereldzin, bewerkt door Prof. Domela Nieuwenhuis	„ 1,50
STILLING'S, Kindschheid, Jongelingsjaren en Vreemdelingschap, 2 deelen	„ 2,80
STRAUSS, de Doop in de Jordaan, herzien door Ds. Nic. Beets	„ 2,20
STRAUSS, Sinaï en Golgotha, Reis in het Oosten, met 4 staalpl. Geb.	„ 3,60
KATE, (J. J. L. TEN) Ahasverus op den Grimsel, met Staalgravure	„ 1,25
TIL (H. N. VAN) Tafereelen uit 't leven van belangrijke Nederl. Mannen. Met pl. Geb.	„ 1,80
YOUNG, het leven en de Reizen van James Cook. Met portret, platen en kaart, Geb.	„ 2,80
ZAAD EN SCHOVEN, Bloemlezing uit Duitsche Prozaschrijvers, Geb.	„ 2,90
Fr. DE BOER, Gedichtjes, met Platen. Geb.	„ 1,40

*** Aan de Inteekenaren is verzonden de 1e Aflevering, der tweede Jaargang van de

SCHAT DER GEZONDHEID.

EEN TIJDSCHRIFT VOOR ALLE STANDEN,

TOT BEVORDERING VAN VOLKSWELVAART, DOOR VERSPREIDING VAN EENVOUDIGE BEGINSELEN

VAN

GEZONDHEIDSLEER

EN

OPENBARE GEZONDHEIDSREGELING

EN HUNNE TOEPASSING OP HET INDIVIDUEEL EN MAATSCHAPPELIJK LEVEN.

ONDER REDACTIE VAN

Dr. D. LUBACH en Dr. L. J. EGELING.

PRIJS PER JAARGANG VAN 12 Nrs. *f* 3.

Het strekt den Uitgever tot niet geringe voldoening, bij het begin van dezen tweede Jaargang, aan allen die in zijne pogingen belangstellen, te kunnen mede deelen, dat de *Schat der Gezondheid* een onthaal gevonden heeft, veel gunstiger dan hij zich had durven voorstellen. Het Tijdschrift mag als gevestigd worden beschouwd, en het eerste Nommer van de Nieuwe Jaargang ziet heden het licht.

Zoolang de geringe voorraad strekt, worden nog Ex. van den *eersten Jaargang* afgeleverd; terwijl bij alle Boekhandelaars de Inteekening op de Nieuwe Jaargang open staat.

Haarlem, 15 *November* 1858. De Uitgever C. ZWAARDEMAKER.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, komt van de pers:

Mr. H. J. KOENEN,

DE NEDERLANDSCHE BOERENSTAND
HISTORISCH BESCHREVEN.

Inhoud: De Landbouwende en Veehoedersklasse in de Oude Wereld. — De vorming van den Nederlandschen Boerenstand gedurende de Middeneeuwen. — De Nederlandsche Boerenstand sedert de Hervorming. — De achttiende Eeuw. — Het Koninkrijk der Nederlanden. **Prijs *f* 1,65.**

Bij denzelfden verscheen vroeger:

Mr. H. J. KOENEN.

OVER DE GESCHIEDENIS DER NIJVERHEID IN NEDERLAND	*f* 1,90.
DE VROEGERE EN LATERE HANDELSPOLITIEK	„ 1,75

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.